

Jaarverslag van het 92e verenigingsjaar van de NVvW

1 augustus 2016-31 juli 2017

Kees Garst

Bestuur

Bij aanvang van het 92e verenigingsjaar bestond het bestuur uit: Swier Garst (voorzitter), Kees Garst (secretaris), Gert de Kleuver (penningmeester) en Ebrina Smallegange (vice voorzitter). Gezamenlijk vormden zij het dagelijks bestuur. Michiel Doorman, Tanja Groenendaal, Lidy Wesker, Wim Caspers, Gert Treurniet, Douwe van der Kooi en Marianne Lambriex completeerden het algemeen bestuur.

Tijdens de jaarvergadering van 5-11-2016 traden de twee laatstgenoemde bestuursleden af en zijn Erik van den Hout en Desiree van den Bogaart benoemd.

Het bestuur wordt ondersteund in haar werkzaamheden door de beleidsmedewerkster Heleen van der Ree en voor de financiële administratie door Peter van der Ree.

Het algemeen bestuur is negen keer bij elkaar gekomen. Het dagelijks bestuur is daarnaast ook nog negen keer bijeengekomen om lopende zaken te bespreken en de bestuursvergaderingen voor te bereiden.

Na opschoning van het ledenbestand had de vereniging aan het eind van dit verenigingsjaar 2882 leden. 238 leden hebben hun lidmaatschap opgezegd, er zijn 221 nieuwe leden bijgekomen.

Jaarvergadering en bijzondere algemene ledenvergadering

Op 5-11-2016 hield de vereniging haar jaarlijkse algemene ledenvergadering, met daaraan gekoppeld de studiedag rond het thema: Grenze(n)loze wiskunde. Het Ichthus College in Veenendaal was ook dit jaar de locatie voor deze goed bezochte dag. De ruim 500 aanwezigen konden bij lezingen en workshops, en tijdens de markt inspiratie opdoen voor de dagelijkse lespraktijk.

Op 5-4-2017 heeft het bestuur een bijzondere algemene ledenvergadering uitgeschreven om het bezwaar te bespreken dat een lid heeft aangetekend tegen het besluit van het bestuur om het lidmaatschap van dit lid op te zeggen. De algemene vergadering heeft dit bezwaar ongegrond verklaard.

Onderwijs2032 en curriculum.nu

Een van de thema's die de agenda van het bestuur door het jaar heen heeft bepaald betreft het initiatief van het ministerie van OCW om te komen tot een curriculumherziening, die het onderwijs beter in staat moet stellen flexibel in te spelen op toekomstige veranderingen in maatschappij (bekend als het rapport Schnabel/Onderwijs2032), met meer aandacht voor samenhang tussen vakken en de doorgaande leerlijn van po naar vo. De Onderwijs Coöperatie (OC) kreeg de opdracht om het draagvlak binnen het onderwijsveld te peilen en te vergroten (verdiepingsfase O2032). De NVvW heeft hieraan haar bijdrage geleverd door, samen met zustervereniging NVON, in september enkele discussie-bijeenkomsten te organiseren voor leden. De geringe opkomst weerspiegelde de betrokkenheid van het onderwijsveld bij de manier waarop dit onderwerp aan de orde werd gesteld. Ook via de FvOv en het Platform VVVO heeft de NVvW haar bezwaren tegen de voorliggende plannen kenbaar gemaakt. Deze bezwaren spitsten zich vooral toe op de omvang van de plannen waarbij vakoverstijgende vaardigheden belangrijker leken te worden dan vakinhoud. Het bestuur heeft wel altijd het belang onderkend van permanente curriculumherziening met bijbehorende nascholing voor docenten en met voldoende tijd voor docenten om hieraan te werken.

Op 19-4-2017 heeft de NVvW haar bezwaren kenbaar gemaakt in een rondetafelgesprek met leden van de Tweede Kamer. Het politiek overleg heeft geleid tot het instellen van een coördinatiegroep die een voorstel voor de inrichting van de vervolgfase in dit proces moet opstellen. Zowel via de kanalen van de FvOv, als via het Platform VVVO heeft het bestuur zich hard gemaakt voor een grotere rol voor vakinhoudelijke verenigingen in het proces van curriculumherziening en in diverse stadia in het proces is hierin nu voorzien. Daarnaast heeft het dagelijks bestuur diverse malen op eigen initiatief met de coördinatiegroep kunnen overleggen. Hierbij trok de NVvW samen op met de NVORWO (vereniging voor reken- en wiskundeonderwijs in het po).

Het plan van de coördinatiegroep voorziet in het instellen van een ontwikkelgroep van 12 leraren, 6 uit het po en 6 uit het vo, die, omringd door experts, in een aantal sessies bouwstenen voor een kerncurriculum gaan maken voor leerlingen van groep 3 in het po t/m 6 vwo. Het bestuur staat sceptisch tegenover deze opzet en is bang dat elke deelgroep, maar i.h.b. het vmbo in dit proces niet de aandacht krijgt die nodig is. Op het moment van schrijven staan we

aan de vooravond van het selecteren van deelnemers aan de ontwikkelgroep voor wiskunde. In de loop van het komende jaar zal moeten blijken of onze scepsis t.a.v. de werkwijze terecht was.

Rekenen

Rekenonderwijs heeft het afgelopen verenigingsjaar van het bestuur vanuit verschillende perspectieven veel aandacht opgeëist. Het kostte enige inspanning om ook OCW te overtuigen van de noodzaak van een onderzoek naar een alternatief voor de rekentoets, vanuit de gezamenlijke ambitie om de kwaliteit van het rekenonderwijs in het vo verder te verbeteren. Constructief overleg met OCW heeft geleid tot het instellen van twee gesprekstafels, een voor vmbo en een voor havo/vwo, met als opdracht een plan van aanpak te maken voor het uitwerken van een alternatief van de NVvW voor de rekentoets en verbeteren van het rekenonderwijs. In deze overleggen is het bestuur vertegenwoordigd. Naar verwachting zullen de groepen in het najaar van 2017 met hun bevindingen naar buiten treden. Tot die tijd worden geen inhoudelijke mededelingen gedaan.

Aan het eind van het verenigingsjaar is het bestuur benaderd door vertegenwoordigers van het Steunpunt Taal en Rekenen met de vraag of de NVvW mogelijk een rol zou kunnen spelen bij het voortzetten van het werk van dit steunpunt vanaf het moment dat het steunpunt ophoudt te bestaan. Deze gesprekken hebben in het verenigingsjaar '16-'17 nog niet tot een concreet verzoek aan de NVvW geleid.

Bovengenoemde weerspiegelt het belang dat het bestuur van de NVvW stelt in het goed op orde krijgen van het rekenonderwijs en dat we rekencoördinatoren en rekendocenten, die vanuit verschillende vakachtergronden hieraan hun bijdrage leveren, goed willen ondersteunen en faciliteren.

Vmbo en havo/vwo

Naast aandacht voor bovengenoemde 'grote' onderwerpen zijn de inspanningen van het bestuur en haar beleidsmedewerkster, met hulp van diverse leden, erop gericht goed wiskundeonderwijs voor alle leerlingen te stimuleren en dit werk voor onze docentleden mogelijk te maken.

Al enige jaren probeert het bestuur bij OCW en andere instanties voor elkaar te krijgen dat het vmbo-wiskundeprogramma herzien mag worden. Nu de discussie rond curriculumvernieuwing concretere vormen begint aan te nemen hopen we dat het eindelijk zo ver komt. Onze inspanningen zijn erop gericht de leerling op het vmbo het best mogelijke wiskundeonderwijs te laten krijgen, en de docent daartoe optimaal in staat te stellen. In een overleg met OCW hebben we in dat verband onze zorg geuit over plannen om de bevoegdheid van niet-bevoegde vmbo bb/kb docenten op te rekken zonder dat daar een gedegen vakinhoudelijk opleidingstraject aan verbonden is.

In contacten met het CvTE kaartten we het belang aan van het openbaar maken van digitale examens en bespraken we in het jaarlijks overleg de mogelijkheden en beperkingen van deze examens. Om de docent te bereiken en in contact met collega's te brengen organiseerde de NVvW i.s.m. SLO in januari de jaarlijkse conferentie gericht op het vmbo en de onderbouw van havo/vwo. Daarnaast wordt een vmbo-special van *Euclides* voorbereid en wordt er nagedacht over het opzetten van een Giraffe-reeks van boekjes voor de onderbouw havo/vwo en vmbo. De betrokken en kritische bijdrage van de vmbo-werkgroep houdt het bestuur daarbij scherp.

Het vernieuwde programma voor havo en vwo daagt het bestuur uit tot nieuwe initiatieven. Om de docent te ondersteunen bij het nakijken van de vernieuwde wiskunde-A-examens voor havo zijn regionale examenbesprekingen georganiseerd, die goed werden bezocht. Ook de cursus 'hoe kijk je een examen na' blijft voorzien in een behoefte. De opzet van een database met gegevens van leerlingen met wiskunde-A t.b.v. van het statistiekonderwijs valt eveneens hieronder.

Met het CvTE is overlegd over tal van onderwerpen die ons, ook door leden, aangereikt worden, zoals: de n-term, formulekaart bij het examen, experiment pré-correctie, de grafische rekenmachine, het correctievoorschrift. Het CvTE gebruikt regelmatig *Euclides* om de leden over examenzaken te informeren.

En verder...

Heeft het bestuur ingestemd met een voorstel om de website in eigen beheer te nemen en daarmee afscheid te nemen van Thirdwave, vanwege de hoge kosten en de beperkte dienstverlening. Na een jaar van voorbereiding zal het resultaat op de komende jaarvergadering gepresenteerd worden.

Heeft het dagelijks bestuur regelmatig gesprekken gevoerd met leden die vanuit de vereniging in diverse commissies werkzaam zijn, met voorzitters van werkgroepen, met vertegenwoordigers van de FvOv en met zusterorganisaties zoals NVON en NVORWO.

Zijn leden van het bestuur actief betrokken bij bijeenkomsten van het Platform VVVO en van de FvOv waar, samen met vertegenwoordigers van andere vakken, vakoverstijgende zaken worden besproken, zoals bv. het lerarenregister en curriculum.nu.

Heeft het bestuur de OC aangeboden te helpen bij de opzet van een pilot rond het register om daarmee ervaring op te doen met de praktische gevolgen van het register voor scholen en docenten. Helaas is de OC hier niet in meegegaan. Heeft het bestuur, om ongewenst gebruik van het forum te voorkomen, gemeend dit medium te moeten voorzien van enkele gebruikersregels.

Is er ook dit jaar weer een nieuw initiatief gestart in de vorm van een congres om het contact tussen wiskundig Nederland (PWN) en de werkgroepen van de NVvW te versterken.

Communicatie

Over tal van bovengenoemde activiteiten zijn de leden geïnformeerd via *Euclides* of de *Nieuwsbrief* en kunnen zij via de website met het bestuur in contact komen. Het is niet altijd mogelijk gebleken om de mening van de leden te peilen over onderwerpen, deels omdat de onderwerpen nog in de onderhandelingsfase zijn, maar ook omdat er vaak op dermate korte termijn gereageerd moet worden dat raadplegen van de achterban niet mogelijk is. Het bestuur vindt het onwenselijk dat leden via de media de opvatting van de NVvW over bepaalde onderwerpen moeten vernemen en blijft naar oplossingen zoeken om de communicatie met leden te optimaliseren.

Tot slot

Dit jaarverslag laat zien dat de NVvW een actieve vereniging is die sterk betrokken is bij (wiskunde)onderwijs. Dit lukt mede door de inzet van alle vrijwilligers uit de vereniging. Het bestuur spreekt hierbij haar waardering uit voor deze leden en hoopt ook komend jaar op hen te kunnen rekenen.

Jaarverslagen van werkgroepen van de NVvW

Wiskunde voor morgen

De werkgroep is in het afgelopen schooljaar vijf keer bij elkaar gekomen (4/10/2016, 16/12/2016, 12/2/2017, 4/4/2017, 9/6/2017). Daarbij is gewerkt aan de vraag hoe het reken- en wiskundeonderwijs zo kan worden ingericht dat het de leerlingen adequaat voorbereidt op de maatschappij van morgen, en aan de vraag, hoe we dit thema op de agenda kunnen krijgen.

In samenhang hiermee ontplooiden we de volgende activiteiten.

- Enkele leden van de werkgroep hebben (á titre personnel) met het D66 kamerlid Paul van Meenen gesproken over het thema 'wiskunde voor morgen'. Van Meenen bleek sympathiek tegenover onze ideeën te staan, wat ook tot uitdrukking kwam in een motie waarin wordt uitgesproken, dat leerlingen beter worden voorbereid op werken en leven in de Nederlandse moderne samenleving.
- Met het bestuur van de NVvW en met het bestuur van de NVORWO zijn gesprekken geweest over de doelen van de werkgroep en over onderlinge afstemming.
- Leden van de werkgroep zijn betrokken geweest bij het opstellen van de NVORWO-notitie t.b.v. het rondetafelgesprek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Tweede Kamer over curriculumherziening in het basisonderwijs.
- Door de werkgroep is (en wordt) gewerkt aan een boekje met voorbeelden van op de toekomst toegesneden statistiekonderwijs. Een deel van deze artikelen is inmiddels geplaatst op de website www.rekenenwiskunde21.nl, die dit jaar in gebruik is genomen als ondersteunende website van de werkgroep.
- Verder zijn er dit jaar twee werkgroepen verzorgd op de studiedag van de NVvW en werd een lezing gehouden en een werkgroep verzorgd op de Panamaconferentie.

Havo/vwo

Samenstelling en bijeenkomsten:

Afgelopen jaar is de werkgroep vier keer bijeen geweest. In september, januari, april en juni. Alle bijeenkomsten waren in Utrecht in een zaaltje boven Se7en.

De gemiddelde opkomst was negen personen. Een lid heeft zich teruggetrokken en er is een nieuw lid bij gekomen.

Vanuit het bestuur is Erik van den Hout de nieuwe vertegenwoordiger. Hij is in de plaats gekomen van Heleen van der Ree.

Activiteiten op verzoek van de vereniging:

We hebben antwoorden gegeven op vragen die we vanuit het bestuur kregen o.a. over het geven van een workshop op de studiedag. Er waren twee workshops op de studiedag die we verzorgd hebben. Ook dit jaar gaan we meewerken aan workshops op de studiedag.

Een van onze leden plaatst regelmatig iets op de Facebookpagina.

Activiteiten op eigen initiatief:

Enkele van onze leden zijn betrokken bij de werkgroep 'onderweg naar 2032'.

We hebben gesproken over hoe we wiskundige denkactiviteiten in onze lessen kunnen brengen.

Er is ook een en ander uitgetoet. Daarvan komen nog verslagen.

We hebben gesproken over het in de examenstand zetten van de Grafische Rekenmachines op het CE en het gebruik van de GR in het algemeen omdat er stemmen opgaan om de GR op het havo-vwo af te schaffen.

We hebben de resultaten van PISA nader bekeken, en proberen te bedenken wat in dat licht de consequenties zijn van het huidige wiskundeonderwijs.

We hebben de examens 2017 besproken. De examens havo gingen voor het eerst over het nieuwe programma. Ook hebben we het gehad over de nieuwe correctieregel over afrondfouten bij wiskunde A en C.

We vonden dat er sporadisch meer dan twee punten zouden moeten worden afgetrokken, maar door de nieuwe regel bleef dat bij twee punten.

Vmbo

De werkgroep vmbo is een werkgroep voor en door vmbo-docenten. Ze wil aandacht voor het wiskundeonderwijs op het vmbo vergroten door regelmatig artikelen in *Euclides* te publiceren en door het organiseren van een jaarlijkse vmbo-havo/vwo-onderbouwconferentie. Daarnaast wil de werkgroep een klankbord zijn voor het bestuur van de NVvW door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen over zaken die het wiskundeonderwijs in het vmbo betreffen.

De werkgroep bestaat uit ongeveer acht personen en kwam in schooljaar 2016-2017 zeven keer bij elkaar. Een vast agendapunt was het bespreken van actuele ontwikkelingen, zoals de stand van zaken rondom de rekentoets, de bevoegdheidsregeling en de curriculumherziening. Andere vaste agendapunten waren het organiseren van artikelen over wiskundeonderwijs in het vmbo voor *Euclides* en de conferentie vmbo- onderbouw havo/vwo. Het is de werkgroep gelukt voor vrijwel alle nummers van *Euclides* jaargang 92 een artikel te schrijven voor de rubriek 'Berichten uit het vmbo'. De vmbo-havo/vwo-onderbouwconferentie die de werkgroep organiseerde, werd door de deelnemers goed gewaardeerd. De werkgroep besloot daarom ook voor schooljaar '17-'18 een dergelijke conferentie te organiseren.

In het afgelopen schooljaar hebben we contact gelegd met de collega's van de werkgroep vmbo van de NVON. Over en weer hebben we elkaars vergadering bezocht. Voor het komende schooljaar staat het schrijven van een gezamenlijk artikel over de raakvlakken tussen het wiskunde- en natuur- scheikundeonderwijs op het programma.

De werkgroep kijkt terug op een succesvol schooljaar maar merkt ook op dat de continuïteit van de werkgroep onder druk staat. Een aantal werkgroepleden is in de afgelopen periode gestopt, soms om persoonlijke redenen maar vaak ook wegens drukte op de eigen school. Het blijkt in de praktijk moeilijk nieuwe leden voor de werkgroep te vinden en deze ook vast te houden. Dit is en blijft een punt van aandacht voor de komende periode.

LWHW (Landelijke Werkgroep HBO Wiskunde)

De LWHW is in 1999 opgericht door wiskundedocenten uit het hbo, omdat zij zich zorgen maakten over de positie van het vak wiskunde binnen de hogere beroepsopleidingen. Sinds enkele jaren is onze werkgroep versterkt met een mbo-docent en daarmee zijn we nog beter ingebed in ons werkerrein van het technisch- en economisch beroepsonderwijs en de doorstroming van mbo naar hbo.

In het afgelopen jaar hebben we ons vooral beziggehouden met de uitwerking van onze kennisbasis technische wiskunde binnen het mbo keuzedeel Voorbereiding hbo, wiskunde voor technische opleidingen. In meerdere regio's zijn we op informele wijze betrokken bij de implementatie van een basispakket wiskunde voor alle technische mbo-studenten en de uitwerking in lesmateriaal en examens van het keuzedeel voor doorstroom naar het hbo.

De verandering van de bètavakken op de havo heeft gevolgen voor de instroom in het hbo. Samen met SLO is een conferentie georganiseerd op 28 september 2016, waarin de gevolgen en mogelijkheden van die nieuwe programma's voor het hbo centraal stonden.

Op de jaarvergadering van november 2016 hebben we opnieuw een workshop verzorgd, in de vorm van een rondetafelgesprek over de implementatie van het mbo keuzedeel Voorbereiding hbo, wiskunde voor technische opleidingen.

In dit verenigingsjaar heeft de werkgroep vijf bijeenkomsten gehad. De kern bestaat uit vier actieve leden, met daarnaast twee leden die tijdelijk geen actieve rol kunnen vervullen, wegens zwangerschapsverlof en een promotietraject. De werkgroep krijgt steun van een brede kring van belangstellenden, en is actief op zoek naar nieuwe leden uit het economisch mbo en hbo-ICT.

Onder andere vanwege de nieuwe samenstelling gaan we het komend verenigingsjaar verder onder de naam 'werkgroep mbo-hbo'.

WGRWO / Werkgroep Geschiedenis

Het afgelopen jaar was een turbulent jaar voor de Werkgroep Geschiedenis van Reken- en Wiskunde Onderwijs, met een symposium in uitvoering en twee in voorbereiding, een wijziging van naam, doelstelling en samenstelling, maar zeker ook een zwaar dieptepunt met het verlies van Ed de Moor in december 2016. In de nieuwsbrief van de NVvW van december 2016 is meer te lezen over Ed en zijn betekenis voor het Nederlandse wiskundeonderwijs.

In september 2016 vond het 22^e symposium van de WGRWO plaats in Utrecht. Het thema was Competities en er waren vier sprekers die presenteerden over respectievelijk de Wiskunde Olympiade (Jan van de Craats), de examens voor wijnroeiërs (Ad Meskens), de examens voor lbo/mavo/vmbo (Truus Dekker) en tot slot de Wiskunde A-lympiade (Dédé de Haan). Er waren 35 deelnemers.

In het najaar is er overleg geweest tussen de leden van de werkgroep, het bestuur van de NVvW en leden van het zogenaamde netwerk Geschiedenis (een verzameling docenten geschiedenis van de wiskunde aan diverse hogescholen en universiteiten) en werd besloten de krachten te bundelen. Vanaf 1 januari is de WGRWO verdergegaan onder de naam Werkgroep Geschiedenis en is de samenstelling als volgt: Danny Beckers, Desiree van den Bogaart, Jeanine Daems, Jan Hogendijk, Marjolein Kool en Jenneke Krüger. Een groot woord van dank voor Harm Jan Smid, die het voorzitterschap van de WGRWO jarenlang heeft vervuld, is zeker op zijn plaats. Er is een nieuwe doelstelling voor de werkgroep geformuleerd, die te vinden is op onze pagina op de site van de NVvW.

Het voorjaar en de zomer van 2017 zijn gebruikt voor de voorbereiding van twee grote bijeenkomsten in respectievelijk september en oktober in Utrecht: de International Conference on History of Mathematics Education (ICHME5), en het symposium Het meten van de wereld. Meer hierover leest u te zijner tijd op onze website en in onze nieuwsbrief.

Daarnaast zijn diverse werkgroepleden zeer actief geweest met, onder andere, het schrijven van artikelen en het geven van presentaties. Zie bijvoorbeeld de artikelenserie Getuigen en de serie Wortels in het verenigingsblad *Euclides*, werkgroepen bij de jaarvergadering van de NVvW, enz. Via mailings houden we geïnteresseerden op de hoogte van de diverse activiteiten die worden ondernomen.

Wereldwiskunde Fonds

Het bestuur van het Wereldwiskunde Fonds heeft dit jaar afscheid genomen van Wim Kuipers. Wim is vele jaren lid geweest van het Wereldwiskunde Fonds en heeft met verve de rol van secretaris vervuld. Het bestuur heeft Wim bedankt voor zijn inzet en met een gepast cadeau afscheid van hem genomen.

We hebben dit jaar drie keer vergaderd, in oktober, februari en juni.

Tijdens deze vergaderingen bespraken we projecten die ondersteuning hadden gekregen en projecten die aan ons werden voorgelegd met de vraag om ondersteuning.

We merken dat er steeds meer aanvragen bij ons binnenkomen en hier zijn we blij mee. Het afgelopen schooljaar zijn er projecten in Sierra Leone, Oeganda, Kenia, Colombia, India, Zuid-Afrika en Gambia gesponsord. Over veel van deze projecten is een artikel in *Euclides* verschenen. We zijn blij met de mogelijkheid die de redactie van *Euclides* ons geeft om de projecten onder de aandacht van de leden van de NVvW te brengen.

De bijdrage die de leden van de NVvW tegelijk met hun contributiebetaling overmaken, vormt een belangrijke inkomstenbron van het Wereldwiskunde Fonds. Daarnaast wordt er geld ingezameld via de verkoop van tweedehands wiskundeboeken. Zowel de oktoberveiling, de meiweiling en de verkopen tegen vaste lage prijzen brengen steeds meer geld op. Dit geld wordt voor 100% aan projecten besteed.

Voor ieder project is een lid van het WwF verantwoordelijk. Dit lid verzorgt de communicatie over het project, soms via een tussenpersoon. Aan het einde van een project vraagt de contactpersoon om bewijzen van de besteding van de gelden. Deze bewijzen komen in de vorm van bonnetjes, foto's en een verslag van de mensen die baat hebben bij het project.

Nieuw dit jaar was de stand met tweedehands boeken tijdens de Nationale Wiskunde Dagen. De omzet mocht dan iets tegenvallen, het was heel goed dat we er waren. Aan veel mensen hebben we het doel en de werkwijze van het WwF kunnen uitleggen. Ook komend jaar zullen we weer van de partij zijn op zowel de NVvW-jaarvergadering/studiedag als op de NWD. Iedereen die een boek koopt krijgt een nieuw ontworpen boekenlegger cadeau.

Nog een kleine vooruitblik op het komende jaar: dan bestaat het Wereldwiskunde Fonds 25 jaar. Dit willen we vieren

met de uitgifte van een boekje.